

Ochrona wizerunku uczniów w placówkach oświatowych – dobre praktyki w cyfrowej rzeczywistości

Posted on 2026-05-31

Współczesna szkoła funkcjonuje w środowisku silnie nasyconym technologią i mediami społecznościowymi. Dokumentowanie życia placówki, dzielenie się sukcesami uczniów czy budowanie wizerunku szkoły w internecie jest codziennością. Jednocześnie rodzi to poważne wyzwania związane z ochroną prywatności i godności dzieci. Właściwe podejście do publikowania wizerunku uczniów nie jest już tylko kwestią formalną, lecz wiąże się z odpowiedzialnością za przetwarzanie danych osobowych małoletnich.

Ochrona wizerunku uczniów w placówkach oświatowych – dobre
praktyki w cyfrowej rzeczywistości

Hands of person watching family and children photo on smart phone. Picture of happy parents and kids on cellphone screen. Vector illustration for memory, communication, togetherness concept

Wizerunek dziecka podlega szczególnej ochronie – jest dobrem osobistym oraz daną osobową w rozumieniu przepisów o RODO. Oznacza to, że każda jego publikacja powinna być dokładnie przemyślana. W dobie rozwoju technologii, takich jak deepfake, ryzyko nadużyć znacząco wzrasta. Fałszywe materiały mogą być wykorzystywane do ośmieszania, wywierania presji czy przemocy rówieśniczej. Dlatego nadrzędną zasadą powinna być zawsze ochrona i dobro dziecka. Nawet najbardziej uzasadnione działania promocyjne szkoły nie mogą mieć pierwszeństwa przed bezpieczeństwem uczniów.

Znaczenie zgody i podmiotowości dziecka

Choć przepisy wymagają uzyskania zgody rodzica lub opiekuna prawnego na publikację wizerunku, coraz większą wagę przykładana się również do głosu samego dziecka.

Poszanowanie jego zdania buduje poczucie sprawczości i uczy wyznaczania granic. Dobrą praktyką więc jest:

- informowanie ucznia o planowanej publikacji,
- umożliwienie odmowy uczestniczenia w zdjęciach bez konsekwencji,
- unikanie sytuacji, w których dziecko czuje się zmuszone do udziału w zdjęciach lub nagraniach.

Takie podejście wspiera rozwój świadomych i odpowiedzialnych użytkowników przestrzeni cyfrowej.

Rozsądne podejście do promocji szkoły

Szkoły nie muszą rezygnować z dokumentowania wydarzeń – kluczowe jest jednak stosowanie odpowiednich metod. Pomocna może być zasada przemyślanego publikowania, oparta na kilku pytaniach:

- czy dziecko jest rozpoznawalne,
- czy widoczne są szczegóły lub lokalizacja,

Ochrona wizerunku uczniów w placówkach oświatowych – dobre praktyki w cyfrowej rzeczywistości

- czy zdjęcie przedstawia dziecko w krępującej lub intymnej sytuacji,
- gdzie zdjęcie zostanie opublikowane,
- czy publikacja jest rzeczywiście konieczna,

W praktyce warto stosować:

- ujęcia z daleka,
- ujęcia skupione na działaniach (np. ręce podczas pracy),
- prezentowanie efektów pracy uczniów zamiast ich wizerunków.

Takie rozwiązania pozwalają pokazać aktywność szkoły, jednocześnie chroniąc dzieci.

Świadome zarządzanie zgodami

Zgody na wykorzystanie wizerunku nie powinny być ogólne i bezterminowe, lecz szczegółowe i powinny dotyczyć konkretnej sytuacji. Rodzice muszą dokładnie wiedzieć:

- gdzie zdjęcia będą publikowane (np. strona szkoły, media społecznościowe),
- w jakim celu są wykorzystywane,
- jak mogą wycofać zgodę.

Transparentność w tym zakresie buduje zaufanie i minimalizuje ryzyko.

Edukacja cyfrowa

dostosowana do wieku

Ochrona wizerunku nie może ograniczać się do formalności – wymaga także edukacji całej społeczności szkolnej.

W młodszych klasach szkoły podstawowej skuteczne okazują się metody angażujące, tj. zabawy lub gry edukacyjne. Natomiast w starszych klasach sprawdzają się spotkania z ekspertami, interaktywne quizy, dyskusje, analiza realnych sytuacji z życia uczniów, uczenie przez doświadczenie oraz działania z elementami grywalizacji. Wartościowe projekty to pomysły uczniowskie i realizowane lekcje odwrócone.

Z kolei w pracy z dorosłymi – nauczycielami i rodzicami – ważną rolę odgrywa obrazowe przedstawienie problemów oraz studium przypadku, które przekładają abstrakcyjne zagadnienia na codzienne doświadczenia. Istotną rolę ma tutaj współpraca z rodzicami, którzy powinni być informowani o zasadach ochrony wizerunku i wspierać ich stosowanie w domu. Dzięki spójnym działaniom oraz zachowaniom modelowanym przez dorosłych – nauczycieli czy rodziców – dzieci mogą lepiej zrozumieć, jak dbać o swoją prywatność.

Każda publikacja w internecie może pozostać dostępna przez wiele lat. Wszelkie publikacje dotyczące konkretnej osoby funkcjonują więc jak „cyfrowy tatuaż” – trudny do usunięcia i mający wpływ na przyszłość dziecka. Dlatego szkoła powinna nie tylko chronić dane, ale również kształtować odpowiedzialne postawy wśród uczniów. Budowanie prawidłowych nawyków i bezpiecznego środowiska cyfrowego wymaga zaangażowania i wsparcia wszystkich uczestników życia szkolnego – dyrektorów, nauczycieli, rodziców i instytucji publicznych.

Webinarium w ramach programu „Twoje dane – Twoja sprawa”

Dobre praktyki zostały omówione podczas webinarium dla nauczycieli i dyrektorów szkół pt. „Ochrona danych i wizerunek ucznia, a promocja szkoły – gdzie przebiega granica?”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Urząd Ochrony Danych Osobowych w ramach XVI edycji ogólnopolskiego programu „Twoje dane – Twoja sprawa”. Spotkanie to stało się przestrzenią wymiany doświadczeń między ekspertami a praktykami.